

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

संस्कृत विशारद (बी.ए.) – नियमित

परीक्षा : जून-जुलै – २०२२

सत्र २ रे

विषय: काव्यादर्श आणि छन्दोविज्ञान (19R423)

R

दिनांक : ०७/०७/२०२२

गुण : ६०

वेळ : स. १०.०० ते दु. १२.३०

सूचना : सर्व प्रश्न अनिवार्य

प्र. १. अ) १. उचितं मेलयत। (०३)

अ	ब
अन्तलघुः	र
मध्यलघुः	म
आदिगुरुः	स
त्रिगुरुः	त
अन्तगुरुः	न
त्रिलघुः	भ

२. रिक्तस्थानानि पूरयत। (०३)

- इति मात्रावृत्तमस्ति। (आर्या / मन्दाक्रान्ता / शिखरिणी)
- इति समवृत्तमस्ति। (पुष्पिताग्रा / शालिनी / कालभारिणी)
- अष्टौ इति संख्या इति शब्देन सूच्यते। (हयः / वसुः / रुद्रः)

प्र. २. वृत्तत्रयं सोदाहरणं स्पष्टीकुरुत। (१८)

- आर्या
- इन्द्रवज्रा
- भुजङ्गप्रयातम्
- मालिनी
- पृथ्वी

प्र. ३. अधोलिखितेषु त्रयाणां श्लोकानां वृत्तं सनामनिर्देशपूर्वकं विशदीकुरुत। (०९)

- शान्ताकारं भुजगशयनं पद्मनाभं सुरेशम्।
- यदा किञ्जिज्जोऽहं द्विप इव मन्दान्धः समभवम्।
- भिक्षुः क्वास्ति बलेर्मखे पशुपतिः किं नास्त्यसौ गोकुले।
- दक्षिणे लक्ष्मणो यस्य वामे तु जनकात्मजा।
- आज्ञा कीर्तिः पालनं ब्राह्मणानां, दानं भोगो मित्रसंरक्षणं च।

प्र. ४. अलङ्कारत्रयं सोदाहरणं स्पष्टीकुरुत। (१८)

- यथासङ्ख्यः
- स्वभावोक्तिः
- अर्थान्तरन्यासः
- रूपकः
- उत्प्रेक्षा

प्र. ५. अधोलिखितेषु त्रयाणां श्लोकानाम् अलङ्कारं नामनिर्देशपूर्वकं स्पष्टीकुरुत। (०९)

- नृत्यन्ति निचुलोत्सङ्गे गायन्ति च कलापिनः। बन्धन्ति च पयोदेषु दृशो हर्षाश्रुगर्भिणीः॥
- वागर्थाविव संपृक्तौ वागर्थप्रतिपत्तये। जगतः पितरौ बन्दे पार्वतीपरमेश्वरौ॥
- शस्त्रप्रहारं ददता भुजेन तव भूभुजाम्। चिरार्जितं हतं तेषां यशःकुमुदपाण्डुरम्॥
- कृष्णार्जुनानुरक्तापि दृष्टिः कर्णावलम्बिनी। याति विश्वसनीयत्वं कस्य ते कलभाषिणि॥
